

Agentura pro sociální začleňování

Přes překážky na trh práce

08/2012 Martin Navrátil

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Práce Agentury v Moravskoslezském kraji

- **Spolupráce s městy MSK v intenzivní formě koordinovaného přístupu:**
 - Ostrava, Krnov, Odry, Osoblažsko
 - Bruntál, Vrbensko
 - Vítkov, Budišov
- **Vzdálená podpora dalším obcím**
- **Nové kolo výběru obcí ke spolupráci (vyhlášeno 30. 3. 2016)**
- **Spolupráce s Krajským úřadem MSK a ÚP**
- **Spolupráce s MAS, Spolupráce s ITI, Paktem zaměstnanosti**
- **RSK**

Cíl spolupráce: Dosažení pozitivní změny v míře vyloučení obyvatel sociálně vyloučených lokalit a ubytoven a zlepšení kvality společenského soužití mezi všemi obyvateli měst a obcí.

Dvě profily ASZ v Moravskoslezském kraji

Spolupráce v rámci aglomerace

Práce ASZ v Ostravě

- Zaměření na jasně vymezená témata veřejných politik
- Koncepce bydlení, koncepce rodinné politiky, tvorba sítě zaměstnanosti apod.

Spolupráce s ITI

Spolupráce ve venkovských regionech

Práce na Osoblažsku, Vrbensku, v Odrách

- Přesah sociálního začleňování do oblasti regionálního rozvoje
- Výrazný rozvoj sociálního podnikání

Spolupráce s MAS

ASZ a problematika zaměstnanosti

- Způsob práce Agentury: Nejsme přímými poskytovateli sociálních služeb a služeb na podporu zaměstnanosti, nýbrž spoluutváříme prostředí a nabízíme nástroje k podpoře zaměstnanosti pro obyvatele s velikou vzdáleností od trhu práce.

„Agentura znovu obrátila pozornost k zaměstnávání obyvatel sociálně vyloučených lokalit.“

Nástroje podpory a oblasti spolupráce:

- Legislativní a koncepční činnost, výzkumy,
- Úzká spolupráce s ÚP, tvorba dotačních příležitostí a podpora žadatelů, spolupráce s městy a kraji, tvorba lokálních sítí zaměstnanosti

Okruh sdílených problémů

Dříve než představím, co ASZ konkrétně dělá a nabízí, představím stručně okruh problémů, ke kterým se naše činnost váže a které jsou obecně sdílené

Odpolední část bude následně zaměřená na tyto problémy a jejich řešení

Budu vycházet z vlastní zkušenosti se zaměstnáváním i z odborné práce kolegů, z osobní znalosti mnoha obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Budu vycházet z předpokladu, že mluvím se znalci problému, ale že jsou východiska různých poskytovatelů a obcí různá

Překážky vstupu na trh práce

Přímé překážky

Ztráta pracovních návyků

Nízká kvalifikace

Nezkušenost s pohybem na pracovním trhu

Tato oblast byla tradičně spíše doménou ÚP a pracovního poradenství

Nepřímé překážky

Zadlužení

Nelegální trh práce

Souvislosti s dávkovým systémem

Pohyb ve stereotypním prostředí

Spíše doména poskytovatelů sociálních služeb

ASZ se zasazuje o propojení obou okruhů problémů a o jejich společné řešení

Vzdálenost od trhu práce a jistot střední třídy

Výchozí bod

Elementární soubor jistot opírající se o dávkový systém a občasný přivýdělek

Mimobankovní úvěrový okruh

Absence plánování a dostatečných zdrojů pro plánování

Cílový bod

Dostatečný výdělek ze mzdy

Generování rezerv

Únosná míra zadlužení u peněžních ústavů

Plánování příjmů a výdajů

Oba póly představují v nějakém smyslu garanci jistot, ale cesta mezi nimi je extrémně dlouhá a náročná

ASZ se snaží prosazovat nástroje vedoucí k propojení obou pólů

Vnější a vnitřní pohled

Vnější pohled

Obyvatelé lokalit nepracují

Mají nepřiměřené dávky

Mají rovný přístup k trhu práce, který odmítají využít

Práce zajistí obyvatelům lokalit dostatečný životní standard

Situace lidí v lokalitách je stejná

Vnitřní pohled

Obyvatelé lokalit volí optimální a často jediný dostupný způsob obživy

Soustředí se na aktuální situaci a každodenní problémy

Život střední třídy je vzdálený a těžko představitelný

Situace lidí v lokalitách je velice diferencovaná s ohledem na věk, pohlaví, míru zadlužení, přístup k nelegální práci apod.

Oba pohledy jsou od sebe izolované.

ASZ se snaží objektivizovat a podložit informace o reálné vzdálenosti obyvatel od trhu práce a tím zlepšit výhled na jejich zaměstnanost.

ASZ se snaží, aby obyvatelé soc. vyloučených lokalit měli možnost reálně nahlédnout budoucí prosperitu z dlouhodobého výdělků.

Výzkumná činnost

Situační analýzy ve spolupracujících obcích

- ❖ ukazují reálnou strukturu nezaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách a příjmovou strukturu obyvatel lokalit, ale i příležitosti k podnikání a využití nástrojů trhu práce

„Kdy se práce vyplatí“ (MKC, listopad 2014)

- ❖ Výzkum naznačuje, „že se v některých případech tito lidé dostávají do situace, kdy státní podpora víceméně odpovídá příjmům ze zaměstnání, případně kdy přijetí práce z dlouhodobější perspektivy představuje finanční riziko“

„Mezi dávkami a prací, která není“ (MKC, SPOT, červenec 2015)

- ❖ Rozšiřující výzkum zaměřený na dostupnost pracovních míst, význam různých forem nelegálního zaměstnávání a další kontexty hledání zaměstnání obyvatel SVL

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/vyzkum>

Legislativní činnost

- Příprava zákona o sociálním podnikání**
 - Vymezení znaků sociálního podnikání
 - Definice sociálního podniku
 - Zavedení povinnosti zápisu do registru sociálních podniků/veřejného rejstříku pro fyzické a právnické osoby usilující o statut sociálního podnikatele
 - Stanovení vedení registru sociálních podniků, podmínek zápisu do registru sociálních podniků/veřejného rejstříku a stanovení podmínek kontroly dodržování podmínek statutu sociálního podnikatele spolu s podmínkami výmazu sociálního podniku z registru sociálních podniků/veřejného rejstříku
 - Výmaz sociálního podniku z registru sociálních podniků/veřejného rejstříku
 - Vymezení benefitů pro sociální podniky
- Zákon o zaměstnanosti**
- Zákon o pomoci v hmotné nouzi**
- Pracovní skupina legislativa v Ostravě**

Koncepční činnost

Sociální začleňování, rozvoj zaměstnanosti a boj s chudobou v malých obcích ČR (kolektiv autorů, 2015)

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/agentura-pripravila-dve-publikace-k-tematu-regionalniho-rozvoje>

Metodiky a příručky dobrých praxí v oblasti zodpovědného zadávání veřejných zakázek, tvorby sítí zaměstnanosti, prostupného zaměstnávání

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-k-oblasti-zamestnanost>

Spolupráce s ÚP v MSK

Příležitost dělá zaměstnance I.

V MSK podpořeno 273 klientů (70 % účastníků projektu byly dlouhodobě nezaměstnaní lidé se základním vzděláním)

58 % účastníků získalo zaměstnání, a to nejčastěji v těchto pozicích: pomocný stavební dělník, pracovníci ve výrobě a úklidu

23 % zaměstnaných účastníků si udrželo pracovní místo i po skončení projektu

Nejčastěji účastníky zaměstnaly neziskové a příspěvkové organizace, dále také obchodní společnosti a živnostníci

Příležitost II. www.uradprace.cz/esf/pdz

Realizace: 2/2016 – 7/2019

Cíle:

- Počet „účastníků projektu“ – 710 osob v MS kraji
- Zaměstnat min. 231 účastníků projektu
- Min. 35 účastníků úspěšně absolvuje rekvalifikační kurz

Cíle a zkušenosti z „RIPů“

Pozn.: Analogické projekty realizované také v Olomouckém kraji

- **Soustředěná pozornost na obyvatele sociálně vyloučených lokalit**
- **Přímá činnost ÚP bez dodavatele**
- **Hlubší propojení neziskového sektoru a nástrojů ÚP**
- **Zaměření na individuální poradenství**
- **Princip předvýběru klientů do projektu**
- **Celková volba přiměřených nástrojů**

Koordinovaný přístup OPZ – Specifický cíl 2.1.1.

Ostrava – k realizaci jsou připraveny 2 projekty na dostupné zaměstnávání (prošly úspěšně hodnocením)

– Rubikon (projekt zaměřený na dl. Nezaměstnané osoby s trestní minulostí s cílem vybavit 90 lidí kompetencemi pro uplatnění ve společnosti a 50 z nich připravit ke vstupu na trh práce)

Vzájemné soužití (projekt zacílen na osoby soc. vyloučené včetně mládeže, intenzivní poradenství pro 50 osob s využitím odborného vzdělávání a krátkodobých pracovních zkušeností)

Podpora žen na TP jako dílčí aktivita připravovaného městského projektu Prevence ohrožení rodiny – bude podpořeno cca 40 žen, vytvořeno 10 tréninkových míst

Koordinovaný projekt na podporu zaměstnanosti v Bruntále (podpora cca 400 lidí)

Koordinovaný přístup OPZ – Specifický cíl 2.1.2.

KPSVL a sociální podnikání (projekty, poradenství)

Důležitý prvek pro rozvoj strukturálně znevýhodněných území (s vysokou dlouhodobou nezaměstnaností, malou nabídkou pracovních míst a nevhodnou vzdělanostní strukturou obyvatel)

(Obecně) Efektivní nástroj pro zvýšení pracovních kompetencí osob se ztíženým přístupem na trh práce

Důraz na vyváženost integrační a tranzitní funkce sociálních podniků (využití jako pokročilých tréninkových míst, propojení s poradenskými a aktivizačními programy podpory zaměstnanosti)

V rámci KPSVL – připraveny záměry cca 30 sociálních firem (Osoblažsko, Vrbensko, Bruntál, Odry, Ostrava (5)

Dobré praxe, na které region navazuje –Liga Bruntál, Odry (2 podniky) a další

Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek

Zapojení dlouhodobě nezaměstnaných nebo sociálních podniků do realizace zakázky

Nová zákon o veřejných zakázkách

Příklad dobré praxe: Povodí Odry

Ostrava: V listopadu proběhl seminář k odpovědnému zadávání VZ, probíhají další individuální jednání na městských obvodech a magistrátu

Probíhá osvěta, poradenství dalším obcím při úpravě obecních směrnic

Propojení s investicemi v rámci koordinovaného přístupu

Další kroky a aktivity

- **Prevence nelegálního zaměstnávání – spolupráce s SÚIP, konference v Olomouci, návrhy legislativních změn**

- **Rozvoj sítě zaměstnanosti**
 - Zapojování příspěvkových organizací měst
 - Propojování poskytovatelů soc. služeb a velkých firem

- **„Práce na přímo“**

Děkuji za pozornost

Mgr. Martin Navrátil, PhD.

Vedoucí

Oddělení regionálního centra východ

Odbor (Agentura) pro sociální začleňování

Úřad vlády

Tel.: 725 736 355

Mail: navratil.martin@vlada.cz

